

Norrbottens
museum

Rapport 2024:9

BEBYGGELSE

KULTURMILJÖUTREDNING

En utredning för området Kalix golfbana på
fastigheterna Grytnäs 1:178 och Vallen 7:54

Norrbottens museum
Erica Duvensjö
Kristin Lång

Dnr:162-2024

NORRBOTTENS MUSEUMS RAPPORTSERIE

Rapportserien innefattar rapporter inom läns museets verksamhetsområden arkeologi, bebyggelsehistoria, byggnadsvård, kulturmiljövård, etnologi, konst- och kulturhistoria.

UV Rapport 2024:9

Dnr Norrbottens museum 162-2024

Samtliga bilder i rapporten omfattas av CC BY, 4.0.

Författare: Erica Duvensjö och Kristin Lång, byggnadsantikvarier på Norrbottens museum.

Foto på försättsblad: Erica Duvensjö © Norrbottens museum.

INNEHÅLL

BAKGRUND	3
INLEDNING	3
SYFTE	4
REGLERINGAR OCH SKYDD	4
GRYTNÄS 1:178 OCH VALLEN 7:54	6
OMRÅDESBESKRIVNING	6
BEFINTLIG BEBYGGELSE	7
FILIPSBORG – HISTORIK OCH BEBYGGELSE	9
VÄRDEFULLA SIKTLINJER.....	13
ANTIKNVARISK KOMMENTAR.....	14
RIKTLINJER FÖR FÖRVALTNING OCH UTVECKLING	15
KÄLLFÖRTECKNING	19
FOTOFÖRTECKNING	20

BAKGRUND

INLEDNING

Norrbottens museum har fått i uppdrag av planavdelningen på samhällsbyggnadsförvaltningen, Kalix kommun, att upprätta en kulturmiljöutredning för området Kalix golfbana på fastigheterna Grytnäs 1:178 och Vallen 7:54 i Kalix kommun.

I gällande detaljplan anges att området får användas som golfbana, friluftsområde, camping, golfhotell och hamn. Gällande plan är delvis inaktuell då golfhotell ännu inte uppförts, vilket troligen inte heller kommer ske. Kommunstyrelsen beslutade den 24 maj 2021 § 105 att ansöka om att upprätta en ny detaljplan för det angivna området. Anledningen till ansökan var att på platsen kunna bedriva camping (stugor, hotell, tillfälligt boende), arrangemang, samt viss produktion som kan kopplas till verksamheten inom området.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade den 15 juni 2021 § 112 att starta planprocessen. Kommunen har upprättat en undersökning av betydande miljöpåverkan i enlighet med 5 kap. 11 a § PBL. I denna undersökning gjorde kommunen bedömningen att planen inte borde innebära en risk för betydande miljöpåverkan. I enlighet med 6 kap. 6 § Miljöbalken har kommunen hållit samråd med Länsstyrelsen angående framtagna undersökning. Länsstyrelsen har yttrat sig och meddelat att de *inte* kan utesluta att risk för betydande miljöpåverkan med hänsyn till kulturmiljön föreligger. Detta i enlighet med de kriterier som anges i 5 § Miljöbedömningsförordningen då planområdet ligger i anslutning till Filipborg herrgård, en miljö med höga kulturhistoriska värden. Nytt planförslag möjliggör bland annat placering av ny bebyggelse på närmre avstånd till herrgården än nuvarande detaljplan. Länsstyrelsen ansåg att Kalix kommun "behöver bedöma om det finns förutsättningar för ny bebyggelse inom respektavståndet som ej betydligt påverkar kulturmiljön" (Länsstyrelsens yttrande med ärendebeteckning 402-4982-2023).

Med anledning av detta har Norrbottens museum fått i uppdrag att utreda vilka förändringar och tillägg som den angränsande kulturmiljön Filipborg kan tåla utan att dess kulturhistoriska värden påverkas negativt. Utredningen ämnar fungera som underlag i det pågående planarbetet.

Utredningen har utförts i september och oktober 2024 av Erica Duvensjö och Kristin Lång, byggnadsantikvarier på Norrbottens museum. Fältarbete

med platsobservationer och analys av området ägde rum den 12 september 2024.

Kontaktperson för beställningen av kulturmiljöutredningen var samhällsplanerare Aron Karlsson Roos på Kalix kommuns samhällsbyggnadsförvaltnings planavdelning.

SYFTE

Kulturmiljöutredningen syftar till att utreda vilka förändringar och tillägg som den närbelägna herrgården Filipborg tål utan att dess kulturhistoriska värde påverkas negativt.

Med utgångspunkt i platsens kulturvärde ämnar utredningen även bidra med rekommendationer för tillkommande byggnaders utformning samt fungera vägledande och kompletterande till planbeskrivningen.

REGLERINGAR OCH SKYDD

Norrbottens kulturmiljöprogram

Filipborg är utpekad i Norrbottens kulturmiljöprogram, dock inte som riksintresse för kulturmiljövården utan för kustturism och friluftsliv.

I kulturmiljöprogrammet beskrivs herrgården enligt följande:

Björkfors, Filipborg och Grytnäs herrgårdar. Dessa tre herrgårdar är exempel på den byggnadstyp som blev vanlig i länet bland den skara industrimän som etablerade sig i länet under 1800-talet. Kalixområdet blev det mest herrgårdstäta i länet och idag är herrgårdarna i Björkfors, Filipborg och Grytnäs relativt välbevarade exempel på denna byggnadsstil.

Kalix har kallats herrgårdsbygd och dessa tre herrgårdar är bevarade exempel på denna byggnadstyp. De får stå som representanter för den blomstring som denna bygd upplevde under sågverksepoken under 1800-talets slut. Detta gör att herrgårdarna har ett högt kulturhistoriskt värde.

Detaljplaner

Det berörda området omfattas i dagsläget av detaljplan Grytnäs 1:178 och del av Vallen 7:54 som vann laga kraft år 2016. I gällande detaljplan anges att området får användas som golfbana, friluftsområde, camping, golfhotell och hamn.

Översiktsplan

Aktuellt planområde har i översiktsplanen från 2009 inga rekommendationer för bebyggelseområde *B1c Innanbäcken-Rolfs-Grytnäs*. Hänvisning finns istället till den fördjupade översiktsplanen, FÖP, för Kalix centralortsområde från 1997 där området ingår i bebyggelseområde *B1c Rolfs-Grytnäs*.

Värdefullt kulturarv anges i FÖP:n vara närbelägna herrgården Filipborg.

Figur 1. Gällande detaljplan för Grytnäs 1:178 och del av Vallen 7:54.

Figur 2. Troligt översvämningssområde inom ett 100-årsflöde.
Bild lånad från Länsstyrelsen Norrbottens yttrande dnr. 402-4982-2023

GRYTNÄS 1:178 OCH VALLEN 7:54

OMRÅDESBESKRIVNING

Planområdet med fastigheterna Grytnäs 1:178 samt Vallen 7:54 ligger mellan Nyborgsvägen och Kalixälven, cirka 2 km utanför Kalix centrum, och gränsar till brukspatronsherrgården Filipborg.

Aktuellt planområde har i dagsläget en prägel av grönområde. Det har parkliknande karaktär med buskage och högre trädpartier i riktning mot norr och sydost, samt längs med älvkanten (östra delen av planområdet).

Växtligheten består i huvudsak av lövträd och –buskar i form av björk, rönn, asp och hägg. I trädpartierna förekommer också granar.

På planområdets norra och nordvästra del håller Kalix Golfklubb till med klubbhus och golfbana. Mellan klubbhuset och Nyborgsvägen finns två mindre komplementbyggnader, en stor grusparkering samt en cykelbana som löper längs med hela Nyborgsvägen.

Norr om planområdet finns en bostadsfastighet som åtskiljs från planområdet av ett mindre skogsparti med lövträd.

Nedanför klubbhuset i östlig riktning står en byggnad i början av den udde som leder ut i älven. Denna byggnad har tidigare nyttjats som klubbstuga.

Sydöst på planområdet, i närheten av älven, har fem sfäriska kojor tidigare stått. Dessa har utgjort uthyrningsstugor och tillkom år 2021. Idag är de bortflyttade, men spår från deras placering syns fortfarande i gräset. Intill platsen för de forna uthyrningsstugorna står sex motorvärmastolpar upprättade.

I direkt anslutning till planområdets sydöstra hörn är herrgården Filipborg placerad. Mellan fastigheterna finns ett skogsparti med mestadels lövträd.

Väster om planområdet, på motsatt sida av Nyborgsvägen, ligger en företagsby samt ett ungdomshem. Dessa byggnader är uppförda i brunt tegel och träpanel. Kulörer som förekommer på fasadpaneler är rött, gult och grått. Byggnaderna är relativt låga i höjd och ser huvudsakligen ut att vara uppförda i två våningsplan ovan marknivå.

Figur 3. Ortofoto över området. Bild från Kalix kommun.

BEFINTLIG BEBYGGELSE

Bebyggelsen på området består av Kalix Golfklubbs klubbhus med två komplementbyggnader samt den f.d. klubbstugan vid älvkanten.

Klubbhuset är uppfört som suterränghus i en sluttning. Byggnadens fasader har träpanel i röd kulör, med undantag från fasadsidan mot Nyborgsvägen som är vitmålad. Runt byggnaden löper en altan/balkong målad i vit kulör. Sadeltaket utgörs av svart plegeltak.

Vid klubbhuset står även två komplementbyggnader av mindre storlek och låg höjd, troligtvis förrådsbyggnader. Snickerierna är enkla och återhållsamma, fasaderna har rödmålad träpanel samt vita knutar och fönster-/dörrfoder. Taket på den norra byggnaden utgörs av ett tälttak med takmaterial av svart trapetskorrugerad plåt. Den södra byggnaden har ett sadeltak, även det belagt med svart trapetskorrugerad plåt.

Vid älven står den f.d. klubbstugan. Byggnaden har kortsidan riktad mot det nuvarande klubbhuset. Fasaden är belagd med träpanel i röd kulör och enkla, vitmålade snickerier. Sadeltaket täcks av svart trapetskorrugerad plåt. Byggnadens västra gavelröste kragar ut från fasadens nedre parti och bildar en veranda undertill. Intill byggnadens östra sida i riktning mot älven finns en tillbyggd altan.

Figur 4. Kalix Golfklubbs klubbhus. Foto: Kristin Lång © Norrbottens museum

Figur 5. Komplementbyggnader vid klubbhuset. Foto: Kristin Lång © Norrbottens museum

Figur 6. F.d. klubbstugan vid älven. Foto: Kristin Lång © Norrbottens museum

FILIPSBORG – HISTORIK OCH BEBYGGELSE

Herrgården Filipborg uppfördes ursprungligen under 1600-talets senare del och tjänade då som residens för häradshövdingar. Den byggnad som finns på platsen idag har dock sina äldsta delar från år 1805.

Under 1600- och 1700-talet kallades herrgårdsplatsen för Landet och kom att gästas av exempelvis Carl von Linné år 1732. År 1835 såldes herrgården till provinsialläkaren Doktor Philip Kleinschmidt som också kom att ge den dess nuvarande namn. Förutom Landet kom herrgården även att kallas Rakelsborg.

Herrgården fick sin nuvarande utformning i samband med att grosshandlarna och träpatronparet Johanna och Per Adolf Svanberg köpte Filipborg omkring år 1870. Paret Svanberg var delaktiga i många sågverksetableringar såsom Båtskärsnäs, Axelviks och Jämtösunds sågverk. Till gestaltningen av herrgården hämtades inspiration från 1800-talets herrgårdsarkitektur som spreds sig över landet i samband med att sågindustrin växte. På modet blev stora tvåvåningsbyggnader i trä med ljust målade fasader, rik snickarglädje och ståtliga entréer. Även Filipborg blev en i raden av herrgårdar med den nya arkitekturstilen.

Filipborgs herrgård är med dess rektangulära form, svagt utskjutande hörnpaviljonger dekorerade med kannelerade pilastrar och gavelmotiv, liggande gulmålade panel med fris mellan våningsplanen samt rikt dekorerade verandor och balkonger ett mycket bra exempel på en av tre herrgårdsbyggnader i Kalix med höga bevarandevärden.

Herrgården kom att restaureras mellan åren 1985 och 1986 och tjänar idag som hotell- och konferensanläggning.

Under herrgårdens glansår fanns förutom herrgårdsbyggnaden även ladugård, stall, magasin och sommarkök med uthus. Dessa byggnader är idag rivna och flertalet nya byggnader har istället tillkommit på herrgårdsområdet för ändamål kopplade till den verksamhet som idag bedrivs på platsen. På områdets högsta punkt är herrgården placerad. Intill herrgårdsbyggnaden står en flygelbyggnad av liknande karaktär med samma färgsättning i gult och vitt, men som underordnar sig herrgårdsbyggnaden genom en betydligt enklare arkitektur och dekorationsrikedom.

Resterande bebyggelse på herrgårdsområdet är placerade på lägre marknivå än herrgården och har maximalt två våningar.

Storleken på byggnaderna varierar i stor utsträckning från mindre stugor med enbart ett rum till större byggnader mer flertalet rum och där rödmålad träpanel med vita knutar och snickerier är dominerande.

Herrgårdsområdet har en parkliknande prägel med höga träd, i huvudsak lövträd som björk, asp och rönn, men även mindre förekomst av gran. Därutöver karaktäriseras området av grönytor och grusvägar som bildar rörelsestråk genom herrgårdsområdets bebyggelse. Även bilparkeringarna är grusbeklädda.

Herrgårdsmiljön avskiljs från sin närliggande omgivning i norr och söder av mindre glesa skogspartier vilka bildar små parkliknande områden. I dessa parker finns flera träbroar som anlagts över diken och bäckar och som bidrar till att förstärka känslan av parkområde.

I Länsstyrelsens yttrande (med dnr: 402-4982-2023) framhålls det att Filipsborg herrgård har kulturvärden i byggnadsminnesklass enligt Kulturmiljölagen (1988:950). Det innebär att byggnadens kulturvärde bör betraktas som synnerligen högt och bevarandevärt.

Figur 7. Filipsborgs herrgård inkl. flygelbyggnad sett från gårdsplanen. Foto: Kristin Lång © Norrbottens museum

Figur 8. Filipsborgs herrgård från älvssidan. Foto: Kristin Lång © Norrbottens museum

Figur 9. Övernattningsbyggnad på herrgårdsområdet. Foto: Kristin Lång © Norrbottens museum

Figur 10. Gårdsmuseet på herrgårdsområdet. Foto: Kristin Lång © Norrbottens museum

Figur 11. Blandad bebyggelse på herrgårdsområdet. Foto: Kristin Lång © Norrbottens museum

Figur 12. Grusparkering på herrgårdsområdet. Foto: Kristin Lång © Norrbottens museum

Figur 2. Lusthus på herrgårdsområdet. Foto: Kristin Lång © Norrbottens museum

VÄRDEFULLA SIKTLINJER

Redogörelsen för siktlinjer till och från planområdet utgår från de vyer som är viktiga att bevara ur kulturmiljösynpunkt, vilket i detta hänseende innebär siktlinjer bedömda som viktiga med hänsyn till Filipborgs herrgård. Beroende på planområdets framtida gestaltning kan dessa stärkas eller försvagas vid eventuellt framtida trädgallringar och därigenom framhäva fler vyer än enbart de som idag är framträdande.

Befintliga siktlinjer till och från herrgården påverkas i dagsläget av det flertalet höga träd som på planområdet skymmer sikten. Trädpartierna består av både löv- och barrträd vilket medför att siktlinjerna delvis förändras med årstidernas växlingar. Under vintertid, då lövträden tappat sina blad, är sikten därför tydligare än under sommartid.

De mest utmärkande siktlinjerna på planområdet ur kulturmiljösynpunkt är:

- Gul siktlinje mot herrgården från grusparkeringen och Nyborgsvägen i sydväst.
- Blå siktlinje mot herrgården från nordvästra hörnet av planområdet.
- Grön siktlinje från motsatt sida av älven (östra sidan) i riktning mot herrgården.
- Röd siktlinje mot herrgården från udden – i synnerhet från byggnaden samt längst ut på landtungan.
- Svart siktlinje mot herrgården från området vid uthyrningsstugornas tidigare placering.

Figur 14. Siktlinjerna på och till planområdet. Bild från Kalix kommun.

ANTIKNVARISK KOMMENTAR

Planområdet präglas i stort av herrgårdens placering i dess omedelbara närhet. Herrgårdsmiljön är av regional betydelse, avgörande för områdets historiska sammanhang och minner om den svenska industrialiseringen. Det är av stor vikt att kommande planläggning och gestaltning av planområdet därför sker med hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värden och närmiljö. Detta är särskilt viktigt då planförslaget tillåter bebyggelse närmre herrgården än nuvarande plan.

Planområdet upplevs i dagsläget som en herrgårdspark där utplacerade höga buskar skapar en lummighet sommartid. Parkkaraktären med träd, gräsmatta och grusad parkering samt närliggande grusade gång- och cykelvägar är viktiga att bevara, även i samband med tillkomst av ny bebyggelse på området. Dock bör träd och buskar inte växa sig allt för höga så siktlinjerna mot herrgården från planområdet försvinner eller försvagas.

Landskapsbilden mot älven är också viktig ur bevarandesynpunkt, det samma gäller den karaktäristiska vyn mot planområdet och herrgården från älvens motsatta sida. I dagsläget är den senare vyn präglad av byggnadens upphöjda och prominenta placering. Herrgårdens östra fasad med veranda, balkong och rika utsmyckning är dominerande i landskapet och tornar upp sig bland de höga träden längs med älvkanten. Norr om herrgården skymtas byggnaderna placerade utanför planområdet på Nyborgsvägens motsatta sida.

Det är med grund i ovan nämnda bevarandevärda punkter viktigt att ny bebyggelse underordnar sig herrgården och inte konkurrerar om blickfånget. Det förutsätter begränsningar i den nya bebyggelses höjd, utformning, placering och antal byggnadskroppar på planområdet.

Figur 15. Inringat planområde, sett från andra sidan älven. Foto: Kristin Lång © Norrbottens museum

RIKTLINJER FÖR FÖRVALTNING OCH UTVECKLING

SIKTLINJER

För att inte påverka herrgården negativt måste hänsyn tas till siktlinjerna inom planområdet. Ny bebyggelse bör därför utformas på ett sådant sätt att konkurrensen om blickfånget med herrgården inte påverkas samt att siktlinjer som bedömts viktiga för upplevelsen av herrgården och dess dominans i landskapet inte skymms.

Planområdet inbegriper höga barr- och lövträd i riktning mot herrgården och förändrar därmed siktlinjerna under årstidernas växlingar - vintertid syns herrgården tydligare än under sommaren då löven har skymmande verkan. För siktlinjerna är det därför av stor betydelse att buskar och träd hålls i sådan höjd och omfattning att de inte skymmer herrgården. Gallring av träd och klippning av buskar bör därför utföras med siktlinjerna i beaktande.

BEFINTLIG BEBYGGELSE OCH RÖRELSESTRÅK

Det befintliga golfklubbhuset, byggnaden vid älvkanten samt de två komplementbyggnaderna bör även i fortsättningen underkasta sig herrgården i både färg, proportioner och dekorativa element.

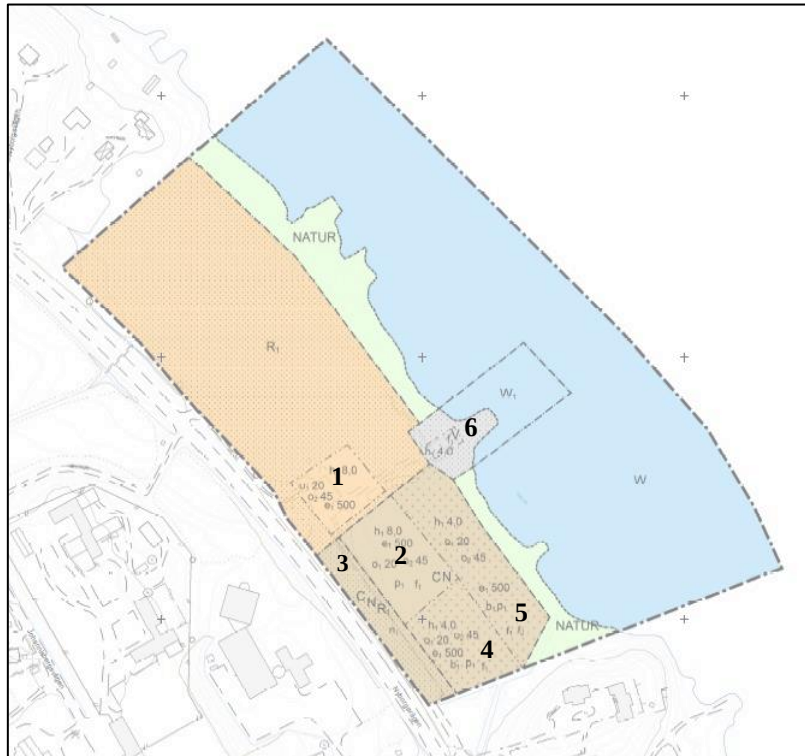
Vid en eventuell omgestaltning av de befintliga byggnaderna bör hänsyn tas till herrgården och till riktlinjerna för utformningen av ny bebyggelse på området.

Rörelsestråken på planområdet går dels över den grusade parkeringen och cykelbanan i riktning mot herrgården, dels på en grusad väg mellan golfklubbhuset och byggnaden vid udden.

Framtida rörelsestråk på planområdet bör även i fortsättningen bestå av grusbelagda eller stenbelagda vägar och stigar för att bevara områdets befintliga parkliknande karaktär. Asfaltering rekommenderas inte.

NYA BYGGNADERS UTFORMNING, PLACERING OCH GRÖNOMRÅDEN

För att underlätta beskrivningen av riktlinjerna för utformning och placering av ny bebyggelse nyttjas bild från utkastet till ny plankarta (utkast 2023-02-20). De aktuella delarna i planområdet har numrerats av författarna för enklare hänvisning.

Figur 3. Numrerade områden på planbeskrivningen för enklare hänvisning. Figur lånad från Kalix kommun.

NYA BYGGNADERS DIMENSIONER OCH PLACERING

På **område 1** och **2** anges i utkastet till detaljplanen en ny maximalnockhöjd på 8 meter samt en största byggnadsarea på 500 kvm. Denna höjd och storlek på byggnader skulle innebära en påtaglig förändring av områdets karaktär och sannolikt komma att utmana herrgårdens dominans i landskapet, både sett från planområdet samt från motsatt sida av älven. Av denna anledning rekommenderas att nya byggnader uppförs med en höjd som understiger det befintliga klubbhusets högsta punkt och att höjdnivåerna på bebyggelsen trappas ner i riktning mot både älven och Filipborg. Den nya bebyggelsens totala byggnadsarea bör i möjligaste mån hållas nere. Ett sätt att ge bebyggelsen ett nättare uttryck kan dessutom ske genom ytterligare regleringar av den maximala byggnadsarean per byggnadskropp.

I utkastet till detaljplanen får **område 3** inte bebyggas och ytan ska nyttjas till parkering. Detta är ett bra sätt att bidra till bevarandet av siktlinjen mot herrgården från parkeringen samt från den anslutande cykelbanan.

Ett respektavstånd på minst 45 meter bör förekomma mellan fastighetsgränsen på planområdets södra sida och den del av planområdet som får bebyggas. Detta påverkar alltså **område 4** och **5**. Om komplementbyggnader uppförs **inom respektavståndet** bör dessa enbart vara av ytterst småskaliga dimensioner, exempelvis av typen redskapsskjul eller lusthus. Dessa byggnader bör ha en maximal nockhöjd på 3 meter och inte uppgå till mer än ett fåtal kvadratmeter i storlek. Placeringen bör vara vid utkanterna av respektområdet, exempelvis längs med trädpartierna eller intill buskagen, för att framstå som mer diskret och mindre iögonfallande sett från parkeringen och Nyborgsvägen. Rekommenderade respektområde kan med fördel nyttjas som park eller övrigt grönområde.

På delar av **område 5** som befinner sig **utanför respektområdet** bör den maximala nockhöjden vara 4 meter i likhet med vad som anges i utkastet till detaljplanen. Även här bör byggnadsarean hållas nere i möjligaste mån. Övriga komplementbyggnader som uppförs utanför respektavståndet till herrgården, men fortfarande inom resterande delar av **område 4** och **område 5** rekommenderas vara av måttliga dimensioner vad gäller både storlek och höjd. De bör inte överstiga 3 meter i nockhöjd samt vara få i antal. Byggnaderna kan gärna placeras i anslutning till buskage och trädpartier för att vara mindre iögonfallande, dock ej i för nära anslutning till älvkanten där översvämningsrisken är hög (se *figur 2*). Byggnaderna kan med fördel uppföras på ett avstånd på minst 3 meter till varandra för att bidra till ett mer luftigt intryck.

Område nr 6 utgörs av udden med befintlig byggnad och är i planutkastet reglerad som yta där inga fler byggnader än nuvarande får uppföras. Detta behåller därmed nuvarande enkla karaktär vilket ses som positivt. Området regleras i övrigt som hamn där bryggor får anläggas.

DISTINKTION MELLAN HERRGÅRD OCH ÖVRIG BEBYGGELSE

Vid utformningen av ny bebyggelse på planområdet måste herrgårdens värden, platsens karaktär och förutsättningar beaktas för att inte medföra påtaglig skada på kulturmiljön, landskapsbilden och herrgårdens kulturhistoriska värden.

Ny bebyggelse ska harmoniera med befintliga byggnader, men inte efterlikna herrgården. En distinktion bör därmed förekomma och vara tydlig.

Herrgården ska behålla sin överordnade ställning i landskapet och nya byggnader bör således underordna sig herrgården. Genom avvikande färgsättning, återhållsamma och avskalade byggnadskroppar i likhet med befintliga på området kan distinktionen behållas.

Byggnader kan, likt förekommande byggnadskroppar på plan- och herrgårdsområdet, uppföras i rektangulära, oktagonala eller kvadratiska former. För att i möjligaste mån undvika stora konstruktioner kan mindre byggnadskroppar gärna sammanbyggas för ett "lättare" uttryck. Detta kan förslagsvis skapas genom nätta proportioner och/eller glasfasader mellan konstruktionerna samt byggnadskroppar i olikanockhöjder för att skapa en nedåtgående effekt mot herrgården.

BYGGNADSMATERIAL OCH FÄRGSÄTTNING

Fasadmaterialet på ny bebyggelse bör utgöras av trä för att ge en historisk koppling till sågverksindustrin som har sin grund i herrgårdens uppförande. Även andra material som tegel och sten kan nyttjas, men då i huvudsak som dekorativa inslag.

Träfasader kan bemålas med slamfärg i röd, grå eller svart kulör. De kan också lämnas obehandlade för ett grånat uttryck alternativt bestrykas med tjära eller tjärolja. Trots att dessa fasadbehandlingar har en historisk koppling till ekonomibyggnader är de passande i landskapskaraktären och bidrar till att hålla fasaderna enkla och samtidigt underordnar sig herrgårdens ljust linoljefärgsmålade fasader. Både slamfärgsmålade- samt tjärbestrukna träfasader finns redan idag representerade på herrgårdsområdet.

GRÖNOMRÅDEN

Planområdets lummiga och parkliknande uttryck bör bevaras i anslutning till dess södra del, inom det rekommenderade respektområdet till herrgården. Växtlighet i form av gräsytor, buskar, träd och övriga planteringar bör vara dominerande på området. Genom grönytor och växtlighet bildas en skyddande buffertzoon mellan herrgårdsområdet och planområdets nya bebyggelse.

KÄLLFÖRTECKNING

Länsstyrelsen, Norrbottens kulturmiljöprogram 2010-2020.

Länsstyrelsens yttrande *Undersökning om betydande miljöpåverkan avseende detaljplan för Grytnäs 1:178 och Vallen 7:54, Kalix kommun*, ärendebeteckning 402-4982-2023

Filipsborg (u.å.) ”Historik”. Tillgänglig: www.filipsborg.se/historik/ [Hämtad 241110].

Undersökning av betydande miljöpåverkan, *ny detaljplan för del av Grytnäs 1:178 och Vallen 7:54, Kalix Golfbana*, Kalix kommun, dnr. 2021-538-PDP

FOTOFÖRTECKNING

Förteckning över bilderna som används i rapporten. Fotografierna är tagna av Kristin Lång och Erica Duvensjö, Norrbottens museum. Bilderna återfinns i Norrbottens museums bildarkiv under accessionsnummer: 2024_42.

<i>Figur nr.</i>	<i>Accessionsnr.</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Fotograf</i>	<i>År</i>
Framsida	2024_42_01	Planområdet	Erica Duvensjö	2024
4	2024_42_02	Kalix Golklubbs klubbhus.	Kristin Lång	2024
5	2024_42_03	Komplementbyggnader vid klubbhuset.	Kristin Lång	2024
6	2024_42_04	F.d. klubbstugan vid älven.	Kristin Lång	2024
7	2024_42_05	Filipsborgs herrgård inkl. flygelbyggnad sett från gårdsplanen.	Kristin Lång	2024
8	2024_42_06	Filipsborgs herrgård från älvsidan.	Kristin Lång	2024
9	2024_42_07	Övernattningsbyggnad på herrgårdsområdet.	Kristin Lång	2024
10	2024_42_08	Gårdsmuseet på herrgårdsområdet.	Kristin Lång	2024
11	2024_42_09	Blandad bebyggelse på herrgårdområdet.	Kristin Lång	2024
12	2024_42_10	Grusparkering på herrgårdsområdet.	Kristin Lång	2024
13	2024_42_11	Lusthus på herrgårdområdet.	Kristin Lång	2024
15	2024_42_12	Inringat planområde, sett från andra sidan älven.	Kristin Lång	2024

Norrbottens
museum

Norrbottens museum

Tel 0920-24 35 02

norrbottens.museum@norrbotten.se

www.norrbottensmuseum.se